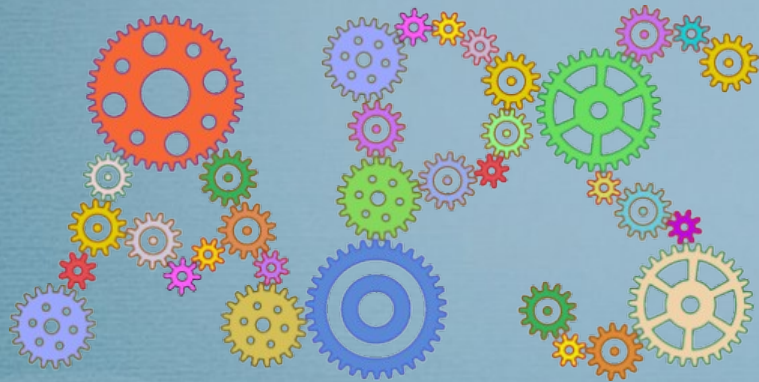

Algoritmi in podatkovne strukture 1

Visokošolski strokovni študij Računalništvo in informatika

Povezani
seznami

Kazalčne podatkovne strukture

- Primitivni tipi

- Java: byte, short, int, long, float, double, boolean, char
- ne delijo stanja

```
int a = 5;  
int b = a;  
b++;  
System.out.println(a);  
System.out.println(b);
```

- Referenčni tipi

- Java: Integer, String, Date, ArrayList, polja (arrays), ...
- delijo stanje

```
Date a = new Date();  
Date b = a;  
b.setYear(2042);  
System.out.println(a);  
System.out.println(b);
```

```
int[] a = {1, 2, 3};  
int[] b = a;  
b[1] = 42;  
System.out.println(a[1]);  
System.out.println(b[1]);
```


Kazalčne podatkovne strukture

- Kazalec (pointer)

- vrednost kazalca je pomnilniški **naslov**

- pove, kje se objekt oz. vrednost nahaja

- **dereferenciranje**

- pridobitev objekta, na katerega kaže kazalec

- računanje s kazalci (C, C++, ...)

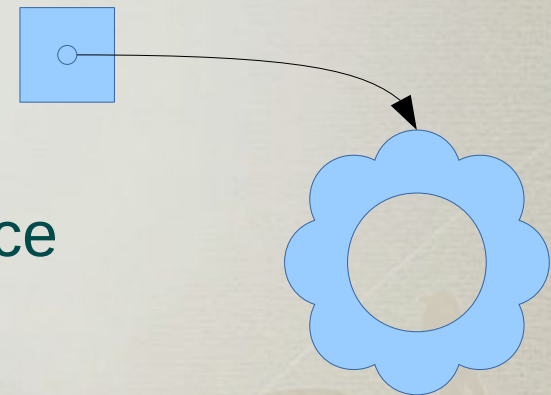
- računanje z naslov, zahteva previdnost

- lahko uporabljamo tudi kazalce na kazalce

- Referenca (reference)

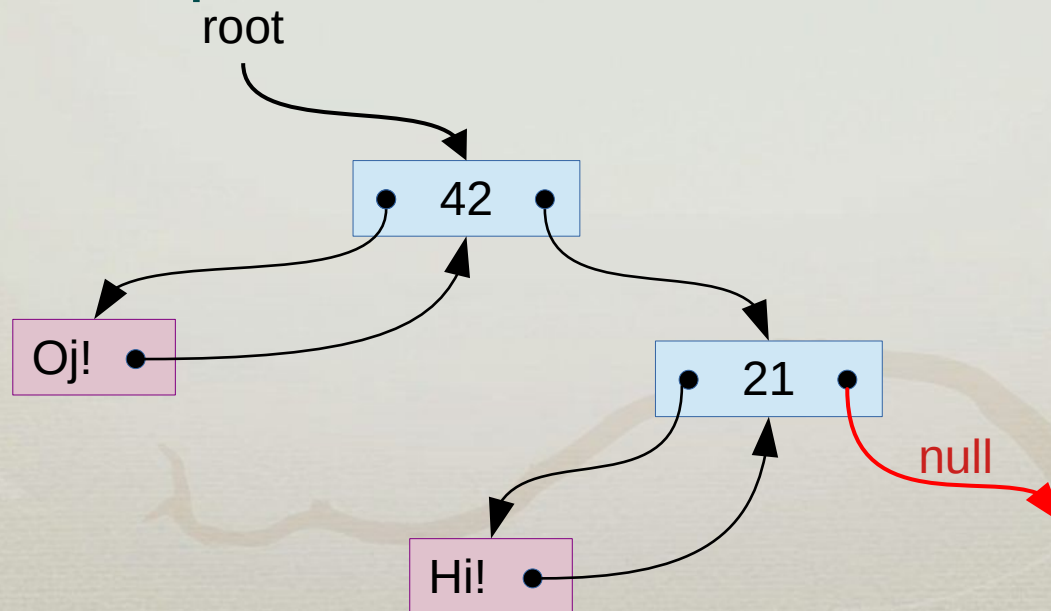
- prijazni kazalci, avtomatsko dereferenciranje

- računanje s kazalci ni možno (zelo omejeno)

Kazalčne podatkovne strukture

- Kazalčna podatkovna struktura
  - temelji na kazalcih ali referencah
  - **vozlišče** (node)
    - predstavlja podstrukturo
    - me seboj so podstrukture povezane s kazalci
  - dinamična podatkovna struktura

Enojno povezani seznam

- Vozlišče v EPS
  - vsebuje **element** in
  - **referenca** (povezava) na naslednika

```
// z referenco
class Node is
    item: Object
    next: Node

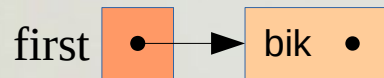
    init Node(item, next) is
        this.item = item
        this.next = next
    end
end
```

```
// Java (referenca)
class Node {
    Object item;
    Node next;
}
```

```
// C (kazalec)
struct Node {
    Object item;
    Node* next;
}
```

Enojno povezani seznam

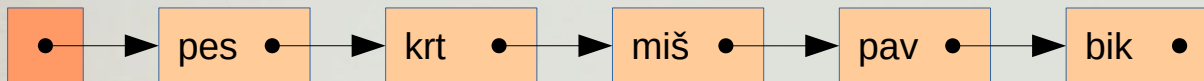
- Vozlišča vsebujejo povezavo v eno smer
  - na naslednji element
  - kateri je prvi in kateri je zadnji?

Enojno povezani seznam

- Ustvarjanje seznama
  - ustvarjanje vozlišč

```
first = Node("bik", null);  
first = Node("pav", first);  
first = Node("miš", first);  
first = Node("krt", first);  
first = Node("pes", first);
```

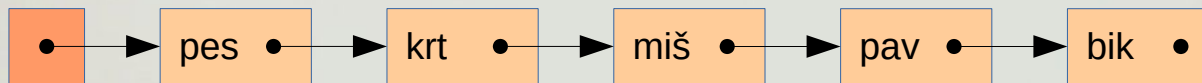


```
first = Node("pes",  
            Node("krt",  
                Node("miš",  
                    Node("pav",  
                        Node("bik", null)  
                    )  
                )  
            )  
        )
```


Enojno povezani seznam

- Sprehodi po seznamu
  - prehod seznama
  - iskanje vozlišča po vrednosti
  - iskanje zadnjega vozlišča

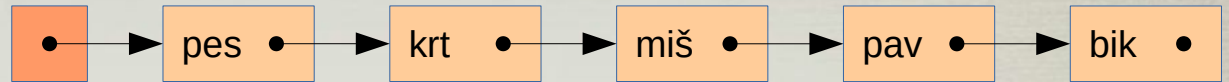

Enojno povezani seznam

- Odstranjevanje elementov

- vseh

- prvega

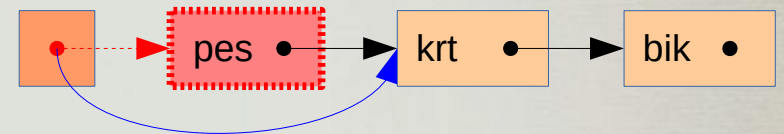
- prazen seznam?

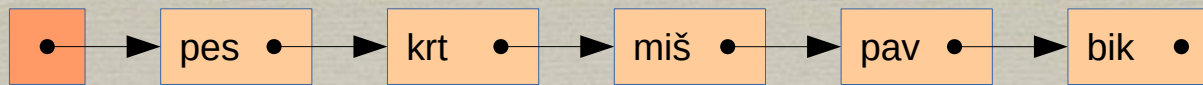
- drugega

- za podanim

- zadnjega

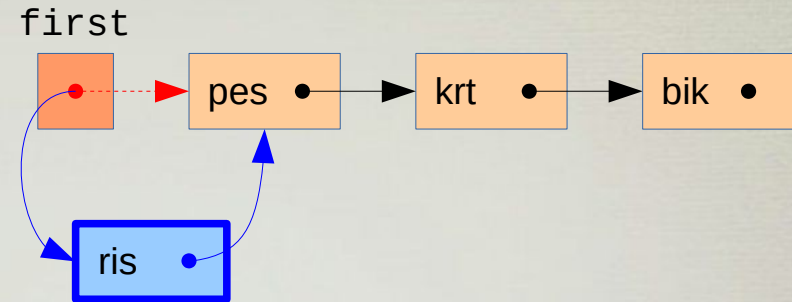
first

Enojno povezani seznam

- Dodajanje elementov
  - pred prvim
  - za prvim
  - za podanim
  - pred podanim

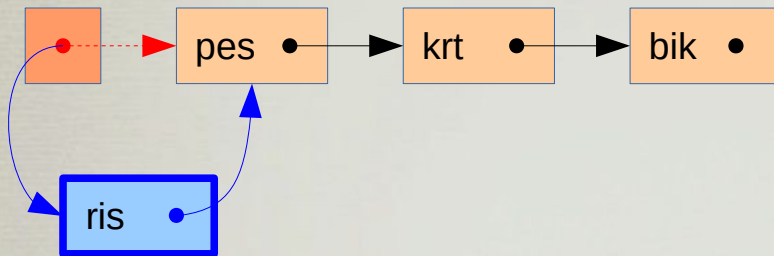

Enojno povezani seznam

- EPS kot sklad

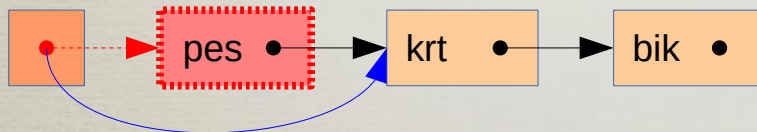
push("ris")

first

pop("ris")

first

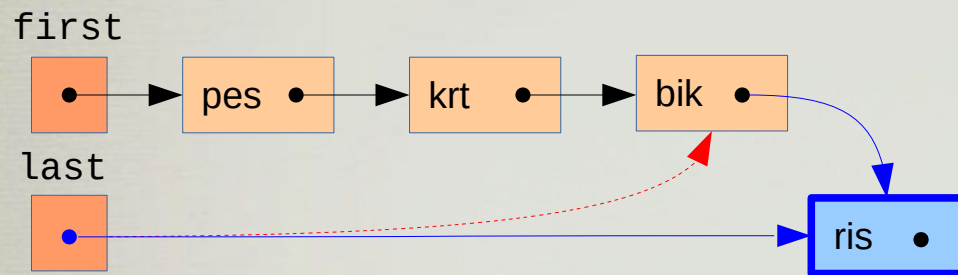
```
fun push(x) is  
    first = Node(x, first)
```

```
fun pop() is  
    if first == null then error  
    x = first.item  
    first = first.next  
    return x
```

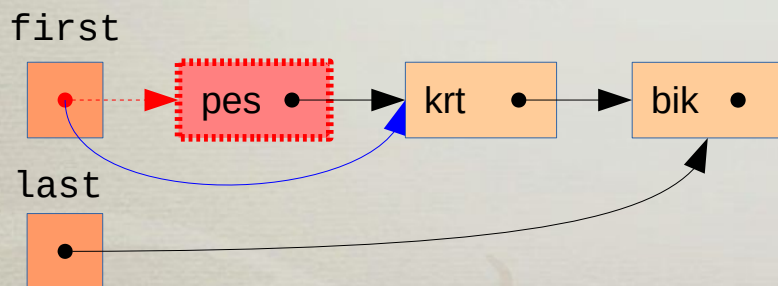
Enojno povezani seznam

- EPS kot vrsta
  - dodamo atribut last

enqueue("ris")

dequeue()

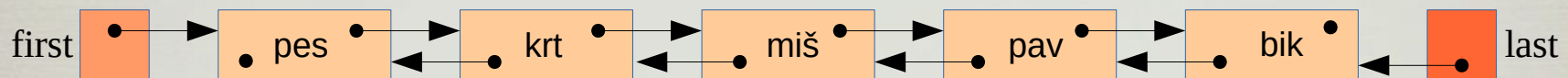
```
fun enqueue(x) is
  node = Node(x, null)
  if first == null then
    first = node
  else
    last.next = node
    last = node
```

```
fun dequeue() is
  if first == null then
    error
  x = first.item
  first = first.next
  if first == null then
    last = null
  return x
```


Dvojno povezani seznam

- Vsako vozlišče ima dve povezavi:
  - naprej oz. naslednji
  - nazaj oz. prejšnji


```
class Node is
  item: Object
  prev: Node
  next: Node

  init Node(item, prev, next) is
    this.item = item
    this.prev = prev
    this.next = next
  end
end
```


Dvojno povezani seznam

- Operacije

- brisanje spredaj in zadaj

```
// Brisanje prvega  
first = first.next  
first.prev = null
```

```
// Brisanje zadnjega  
last = last.prev  
last.next = null
```

- dodajanje spredaj in zadaj

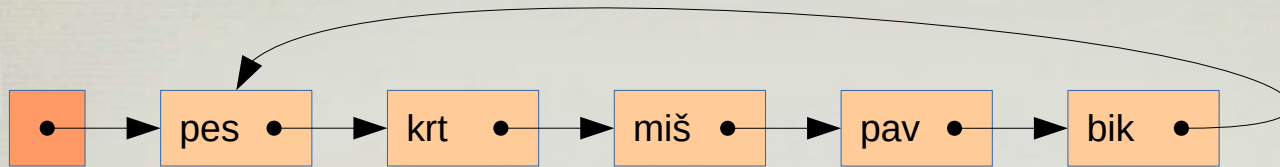
```
// Dodajanje spredaj (n >= 1)  
first = Node("noj", null, first)  
first.next.prev = first
```

```
// Dodajanje zadaj  
last = Node("noj", last, null)  
last.prev.next = last
```

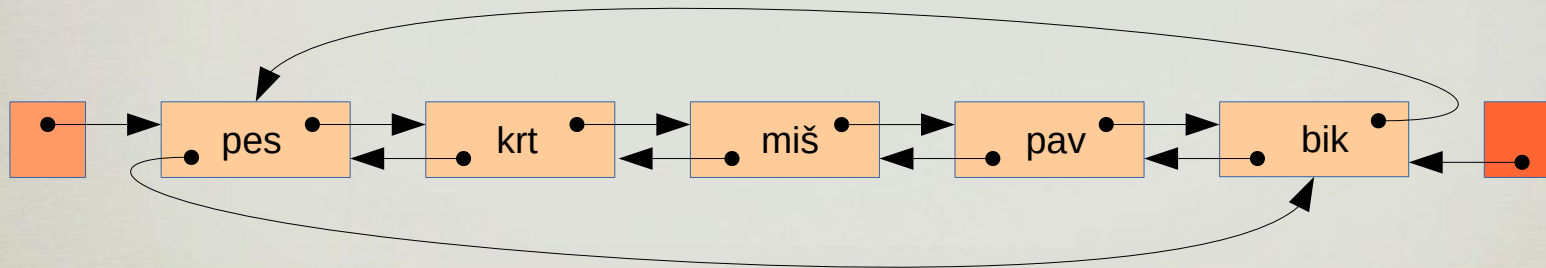

Ciklično povezani seznam

- Ciklični EPS

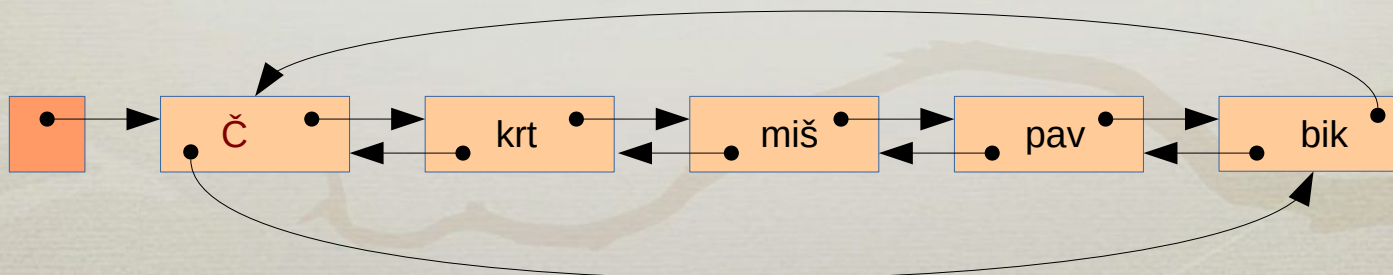
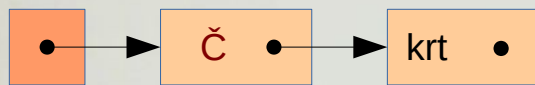
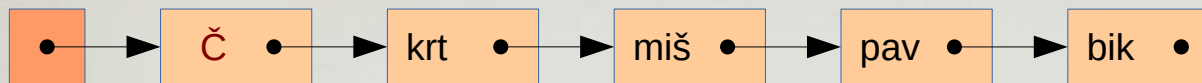

- Ciklični DPS

Povezani seznam s čuvajem

- Čuvaj (*sentinel*) praznega seznama
  - poseben element, ki je vedno prisoten

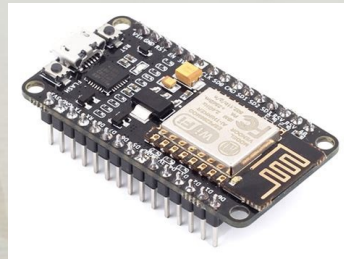

Povezani seznam v polju

- Motivacija

- če je dinamična alokacija vozlišč težavna
  - prepočasna alokacija, 32/64 bitni kazalci so preveliki
  - izvajalno okolje ne podpira kopice
- uporabimo statična polja
  - namesto *kazalcev* uporabljamo *indekse*
  - za hranjenje elementov, za hranjenje »kazalcev«
  - preprosto alokacijo implementiramosami

Povezani seznam v polju

- Enojno povezani seznam
  - polje `next` vsebuje indekse naslednikov
  - polje `item` vsebuje elemente
  - atribut `first`

`first = 5`

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
<code>next</code>		3		7		1	8	6	-1	
<code>item</code>		b		c		a	e	d	f	

*Kako dodajamo
nove elemente?*

Povezani seznam v polju

- EPS: dodajanje in odvzemanje
  - operaciji `push(x)` in `pop()`

`first = 5`

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
<code>next</code>		3		7		1	8	6	-1	
<code>item</code>		b		c		a	e	d	f	

```
fun push(x) is  
  i = allocate()  
  item[i] = x  
  next[i] = first  
  first = i
```

```
fun pop() is  
  // check if empty  
  x = item[first]  
  i = first  
  first = next[first]  
  free(i)  
  return x
```

Povezani seznam v polju

- EPS: alokacija in proste celice
  - atribut free
  - allocate()
  - free(i)

first = 5

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
next	4	3	0	7	9	1	8	6	-1	-1
item		b		c		a	e	d	f	

free = 2

```
fun allocate() is
  if free == -1 then error
  i = free
  free = next[free]
  return i
```

```
fun free(i) is
  next[i] = free
  free = i
```

```
fun init is
  first = -1
  free = 0
  for i = 0 to next.size-2 do
    next[i] = i+1
  next[next.size-1] = -1
```


Persistenca

- Hranjenje zgodovine sprememb
  - enojno povezani seznam
  - operaciji `push(list, first)` in `pop(list)` vrneta nov seznam (oz. kazalec na prvi element seznama)

```
fun push(l, x) is
    return Node(x, l)

fun pop(l) is
    return l.next
```

Implicitne in eksplicitne PS

- Implicitna podatkovna struktura
  - porabi *zelo malo* dodatnega prostora poleg prostora za shranjene podatke
  - odnosi med elementi so shranjeni implicitno
    - z vrstnim redom elementov v pomnilniku
    - npr. zaporedje je podano z vrstnim redom v polju
- Eksplicitna podatkovna struktura
  - potrebuje dodatni prostor za hranjenje odnosov
  - odnosi med elementi so shranjeni eksplicitno
    - pogosta uporaba kazalcev
    - npr. zaporedje je podano z relacijo *naslednik* (kazalec)

Povzetek

operacija		EPS	DPS
enqueue(x)	sklad vrsta dvrsta	$O(1)$	$O(1)$
dequeue(), pop()		$O(1)$	$O(1)$
enqueueFront(x), push(x)		$O(1)$	$O(1)$
dequeueBack()		$O(n)$	$O(1)$
get(i)	zaporedje	$O(n)$	$O(n)$
set(i, x)		$O(n)$	$O(n)$
find(x)		$O(n)$	$O(n)$
insert(i, x)		$O(n)$	$O(n)$
delete(i)		$O(n)$	$O(n)$
remove(x)	vreča množica	$O(n)$	$O(n)$
add(x) – vreča		$O(1)$	$O(1)$
addUnique(x) – množica		$O(n)$	$O(n)$